

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Tarih : 09 Temmuz 2023
Sayı : 48

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

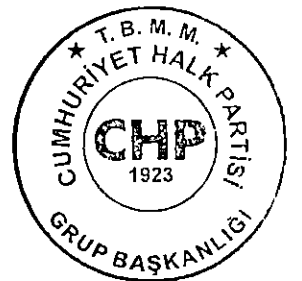
Tabii Afetlerden Zarar Gören Çiftçilere Yapılacak Yardımlar Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun teklifim ve gerekçesi ekte sunulmuştur.

Gereğini bilgilerinize arz ederim.

Veli AĞBABA

Malatya Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	Tarım, Orman ve Köyşleri
Esas Komisyon	Plan ve Bütçe
Tarih: 5-7-2023	Esas No: 2/1267

TBMM KANUNLAR VE KARARLAR BSK LİGİ
03 Temmuz 2023
Nomara:

TBMM GENEL EVRAK
03 Temmuz 2023
No: 1241300

GENEL GEREKÇE

Türkiye’de uygulanan tarım politikaları üretimin düşmesine, üreticinin yoksullaşmasına, ithalatın artmasına ve çiftçinin toprağından kopup kentlere göç etmesine neden olmaktadır.

Son 21 yıllık süreçte uygulanan yanlış politikalar nedeniyle Türkiye’de işlenen tarım alanları sürekli azalmaktadır. Cumhuriyet tarihinde ilk kez bu dönemde sap ve samanı ithal edilmeye başlanmıştır. Kendi kendine yeten ülke olarak bilinen Türkiye yüzlerce çeşit tarım ürününü ithal eder hale gelmiştir. Tarım üreticilerine sırt çevrilen, üretimin azalmasına sebep olan uygulamaların yanı sıra meydana gelen tabii afetler de beraberinde süreci daha zor hale getirmektedir.

Türkiye genelinde meydana gelen soğuk hava ve don olayları üreticilere büyük zarar vermektedir. Özellikle nisan ayının başında ve 13-14-15 Nisan 2023 tarihlerinde hava sıcaklığının gece sıfırın altına düştüğü Malatya’da, kayısı bahçelerinde ciddi zararlar oluşmuştur. Akçadağ, Yazıhan, Darende, Kale, Battalgazi gibi rakımın düşük olduğu ilçelerde kaybın yüzde 70’lere vardığı belirtilmektedir. Malatya’da bu yıl sadece don değil, sürekli yağın yağmurdan kaynaklı ağaçlarda tozlaşmaya bağlı ürün kayıpları meydana gelmektedir.

Don ve doludan kurtulan ürünler 29-30 Mayıs 2023 tarihlerinde Hekimhan, Arguvan ve Yazıhan ilçelerinde yağın şiddetli dolu nedeniyle yok olmuştur. Dolu yağışı Hekimhan ilçesinde kayısı ve Ceviz ağaçlarına, Yazıhan İlçesinde kayısı ağaçlarına, Arguvan ilçesinde ise arpa-buğday tarlalarına büyük zarar vermiştir.

6 Şubat 2023 Tarihinde meydana gelen 2 ayrı depremden en çok etkilenen illerin başında Malatya gelmektedir. Malatya ilinde yıkımın boyutları tam olarak anlatılmasa da her 3 evden biri yıkık/yıkılacak/ağır hasarlı olup, şehir merkezi yerle bir olmuş, esnaf bitip tükenmiş durumdadır. Depremin gözden kaçırılan acı başka bir gerçeğı de üreticilerle ilgili olan kısmıdır.

Depremler nedeniyle Malatya ilinde 2000 ahır yıkılmıştır. Bu yıkımla beraber özellikle kırsal alanlarda enkaz altında 1100 Büyükbaş , 6400 Küçükbaş hayvan telef olmuştur. Özellikle Doğanşehir ilçesinde faaliyet gösteren 17 Alabalık işletmesi (230 civarı havuz) hasar görmüştür.

Depremler nedeniyle geçimleri sadece kayısıya bağlı üreticilerden canlarını kurtaranlar, binlerce ton kayısını enkaz altında bırakmak zorunda kalmıştır. 2021 ve 2022 yıllarında söz vermesine rağmen Toprak Mahsulleri Ofisi tarafından kayısı alımı yapılmaması enkaz altındaki ürünün fazla olmasının nedenlerinden biridir.

Oluşan enkaz nedeni ile birçok tarım alet makine, traktör ve sulama sistemleri zarar görmüş birçoğı kullanılmaz hale gelmiştir. Bu nedenle söz konusu kayıpların asgari düzeyde karşılanması için özellikle deprem bölgesindeki üreticiler için destekleme programları düzenlenmesi gerekmektedir. Tarım ilçe müdürlükleri tarafından tespit yapılmasına rağmen

Ürünleri zarar gören çiftçilerin yardımlardan yararlanma koşulları kanunla zorlaştırılmaktadır. Söz konusu kanunda afetin yarattığı zararın yüzde 40 oranında olması, çiftçinin bu zararın diğer tarımsal veya başka gelirleriyle karşılayacak gücü bulunmaması ve kredi veren banka,

kooperatif ve benzeri kuruluşlardan bu zararı karşılayacak borç alma imkanı olmaması krizi derinleştirmektedir.

Üstelik tarım sigortası yaptırmayan üreticiler 2090 sayılı Kanun tarafından değerlendirilmeye alınmamaktadır. Belirtilen bu sebeplerle, Türkiye genelinde tarımsal üretim gerçekleştiren çiftçilerin zararlarının karşılanması güçleşmektedir.

Üreticilerin zararlarının karşılanması için şart koşulan yüzde 40'lık zarar oranı ile TARSİM'e sigorta yaptırma şartı, mağduriyetleri beraberinde getirmektedir. Başta Malatya'daki kayısı ürünü olduğu gibi don, dolu, sel gibi sebeplerle ürünlerini kaybeden çiftçilerin zararlarının karşılanması için çıkarılan 2090 sayılı kanunda yapılacak değişikliklerle deprem bölgesindeki üreticilerin mağduriyetlerinin giderilmesi amacıyla bu teklif hazırlanmıştır.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1-2090 sayılı Tabii Afetlerden Zarar Gören Çiftçilere Yapılacak Yardımlar Hakkında Kanunda değişiklik yapılarak, % 40 oranında zarar görme alt sınırı deprem bölgesindeki iller için kaldırılarak, zarara uğrayan çiftçilerin afet yardımından yararlanabilmesinin koşulları genişletilmiştir. Ayrıca Tarım Sigortaları Kanunu kapsamında kayıtlı olmayan üreticilerin de bu Kanun hükümlerinden faydalanabilmesi sağlanmıştır.

MADDE 2-Yürürlük maddesidir.

MADDE 3-Yürütme maddesidir.

TABİİ AFETLERDEN ZARAR GÖREN ÇİFTÇİLERE YAPILACAK YARDIMLAR HAKKINDA KANUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 20/6/1977 tarihli ve 2090 sayılı Tabii Afetlerden Zarar Gören Çiftçilere Yapılacak Yardımlar Hakkında Kanuna aşağıdaki madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 2- 6/02/2023 tarihinde Kahramanmaraş merkezli olarak meydana gelen depremler nedeniyle Hazine ve Maliye Bakanlığınca 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 15 inci maddesi kapsamında mücbir sebep hali ilan edilen yerlerde, bu Kanun uyarınca yapılacak Devlet yardımlarında Kanunun 2 nci maddesinin üçüncü fıkrasının “A” ve “B” bentlerinde geçen %40 ibareleri %10 olarak dikkate alınır. Karşılanacak zararlarda ürünlerin 14/6/2005 tarihli ve 5363 sayılı Tarım Sigortaları Kanunu kapsamında kayıtlı olmaları şartı aranmaz.”

MADDE 2- Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer

MADDE 3- Bu kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

